

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-305	
HRSZ: 17425/1		Cím: Kossuth Lajos utca 2. – Simor János utca 1-3.				Városrész: Királyi város	
Épület megnevezése: lakóépület							
Építés ideje: 1955-1956.							
Városképi jelentősége: kiemelkedő - városközpontban							
Műemléki környezet		<input checked="" type="checkbox"/> Műemléki jelentőségű ter.		<input checked="" type="checkbox"/> Régészeti terület			
Helyi védett terület		<input checked="" type="checkbox"/> Helyi védett épület		<input checked="" type="checkbox"/> Helyi védett épületrész			
Állapota: karbantartott, az utcai homlokzatait felújították							
Tulajdonos: társasház							
Leírás:							
térstruktúra:		Településközpont, a történelmi királyi város kapujában-Lőrinc kapu		építéstörténet:		Igényes, a város történelmére részleteiben utaló szocreál épületet	
telek:		A II. világháború előtt ezen a helyen még 4 telek volt. A lebombázott házak elbontását követően kialakították a telket		közterületi kapcsolat:		Személygépkocsi behajtásra alkalmas kapubejárata van	
tömegforma:		Három szintes L-alakú árkádos sarokház, a Kossuth utcában díszes kapuépítménnyel kapcsolódó épületszárny		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincállású nyeregtetők, minden oldalán kontyolt kialakítással	
nyílás rendszer:		A tér felé szimmetrikus, a földszinten árkádos főhomlokzat		homlokzati nyílászárók:		Faragott kő nyílászárókeretezés, -oszlopsoros árkád és -kőkonzolos kétszintes loggiák, kovácsoltvas erkélykorlát	
homlokzati felületképzés:				melléképület:		nincs	
A védelem okának rövid leírása:						Értékelés:	
						Védendő karakterhordozó elemek:	
						<ul style="list-style-type: none"><li>telekforma</li><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>homlokzati díszítő elemek</li><li>szobor</li></ul>	
						Egyedi javaslatok:	
						<ul style="list-style-type: none"><li>a stílusidegen külső szerelésű redőnytok eltávolítása, igény esetén egységes az épület építészeti minőségéhez igazodó rejtett szerkezetű árnyékolók felhelyezése</li></ul>	
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adattfelvő: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)			

Tarr István szobrászművész alkotása  
Forrás: <https://www.kozterkep.hu/5369/lorinc->



A fő utca sarkán az első emelet magasságában látható Tarr István (1910-1971) szobrászművész 1955-ben készített Esztergomi Latin polgárt ábrázoló szobra, melyet egyes források Lőrinc kapitánynak, míg mások Középkori lovagnak neveznek. A pallosára és pajzsára támaszkodó középkori viseletben álló férfit ábrázoló 2 méter magas kompozíció arra emlékeztet minket, hogy ezen a helyen állt a középkori Esztergom szabad királyi város felvonó-híddal védett kapuja az un. Lőrinc-kapu.




Díszkapu, Bieber Károly alkotása  
Forrás: <https://www.kozterkep.hu/25194/kapu-es-ablak#>

A Kossuth Lajos utcai és a Rákóczy téri szárnyakat összekötő kapuépítmény díszműkovács kapu Bieber Károly (1893-1992) Munkácsy Mihály-díjas iparművész, díszműkovács 1956-ban készített alkotása, mellyel a város emléket állított a középkori városfal Lőrinc kapujának.

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		ÉR-1			
HRSZ: 17428/1		Cím: Kossuth Lajos utca 6.		Városrész: Királyi város					
Épület megnevezése: lakóépület									
Építés ideje: 1838-ban már állt									
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: átlagos									
Tulajdonos: magán									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont – fő utca		építéstörténet:		Eklektikus stílusú épület			
tervező:				tervező:		Nem ismert			
telek:		1777-1929-ig még a Buda utca – Simor János utca közötti átmenő telek volt.		közterületi kapcsolat:		Gépjármű behajtásra alkalmas kapuzata van			
beépítés módja:				beépítés módja:		Zártorú beépítésben álló zárt udvar köré rendezett épület (ma is látható) a Simor J. utcában nem volt beépítés			
tömegforma:		Zártorú beépítésben álló földszintes zárt udvar köré rendezett U-alakú épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető			
héjazat:				héjazat:		Íves vágású hornyolt tetőcserép			
nyílás rendszer:		Héttengelyes oldalkapus főhomlokzat		homlokzati nyílászárók:		Stílusidegen új üzletportálok, csak a kétszárnyú tömör kapu eredeti			
homlokzati díszítések:				homlokzati díszítések:		Négyes osztású vertikális vakolatarchitektúra, de már szinte teljesen átalakított, a kapu kő keretezése még eredeti			
homlokzati felületképzés:		Csiszolt kő lábazatburkolat,		melléképület:		Nincs			
egyéb elemek:				egyéb elemek:		Az üzletbejáratok előtt kiugró lépcső			
A védelem okának rövid leírása:				Értékelés:					
<p>A történeti belváros főutcájának – az egykori Buda- (1895. óta Kossuth Lajos) utca, az egész belvároson végig haladó régi és mai főutca – részét képező a helyi kultúra jegyeit tömegformájában és beépítési módjában magán viselő épület. A főhomlokzat legértékesebb része az eredeti állapotában fennmaradt kőkeretes kapuzat, mely a Kossuth utca utcaképének helyi stílusjegyeket őrző helyreállítandó, védendő eleme.</p>				Védendő épületrész:					
				<ul style="list-style-type: none"><li>a kapuzat minden eleme,</li><li>a faragott kőoszlopfejes kőkeret,</li><li>az eredeti tömörfa kétszárnyú kapu,</li><li>a vasalatok és az oroslános kopogtatók</li></ul>					
				Egyedi javaslatok:					
				<ul style="list-style-type: none"><li>Rendszeres szakszerű karbantartás</li><li>új építés esetén a védett kapuzatot az új épület részévé kell tenni</li></ul>					
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvétel: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)					



ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		ÉR-2			
HRSZ: 17432		Cím: Kossuth Lajos utca 10.			Városrész: Királyi város				
Épület megnevezése: lakóépület									
Építés ideje: 1838-1886. között									
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: elhanyagolt									
Tulajdonos: társasház									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont – fő utca	építéstörténet:	Eklektikus stílusú épület	tervező:	Nem ismert			
telek:		1777-1929. között végig átmenő telek volt a Símor és a Kossuth utca között	közterületi kapcsolat:	Gépjármű behajtásra alkalmas kapuzata van	beépítés módja:	Az 1838-as árvízi térképen egy egyszerű oldalhatáron álló „összedűl” ház volt. Ma zárt-sorú körülépített udvaros			
tömegforma:		Zárt-sorú beépítésben álló U-alakú földszintes épület	tetőforma:	Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető	héjazat:	Azbeszt anyagú francia palafedés			
nyílás rendszer:		Eredetileg szimmetrikus elrendezésű, középen kapuzat, két oldalt két-két ablak, mára átalakították	homlokzati nyílászárók:	Az épület stílusát figyelmen kívül hagyó üzlet-portálok, a szimmetria felbomlott, a kapuzat még eredeti	homlokzati díszítések:	Az eredeti vakolatarchitektúrából csak a főpárkány van meg és a kapu kő keretezése még eredeti			
homlokzati felületképzés:		Nem egységes	melléképület:	van	egyéb elemek:	A faragott kő kapuzat és kerékvetők helyreállítása!			
A védelem okának rövid leírása:					Értékelés:				
<p>A történeti belváros főutcájának – az egykori Buda- (1895. óta Kossuth Lajos) utca, az egész belvároson végig haladó régi és mai főutca – részét képező a helyi kultúra jegyeit tömegformájában és beépítési módjában magán viselő épület. A főhomlokzat legértékesebb része az eredeti állapotában fennmaradt kőkeretes kapuzat, mely a Kossuth utca utcaképének helyi stílusjegyeket őrző helyreállítandó, védendő eleme.</p>					<p><b>Védendő épületrész:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>a kapuzat minden eleme</li><li>a faragott kőoszlopfejes kőkeret,</li><li>a tömör fa kétszárnyú kapuzat</li><li>a faragott kő kerékvetők</li></ul>				
					<p><b>Egyedi javaslatok:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>a kőkeret helyreállítása,</li><li>rendszeres és szakszerű karbantartás</li></ul>				
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)					adatfelvevő: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)				

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-306			
HRSZ: 17329		Cím: Kossuth Lajos utca 21.		Városrész: Királyi város					
Épület megnevezése: lakóépület									
Építés ideje: 1929. után épült vagy jelentősen átalakított									
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: kissé elhanyagolt									
Tulajdonos: magán									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont – fő utca		építéstörténet:		Szecessziós stílusjegyeket magán viselő épület			
telek:		1777-ben már számozott telek volt		közterületi kapcsolat:		Gépjármű behajtásra alkalmas kapuzata van			
tömegforma:		Zártorú beépítésben álló L-alakú földszintes épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető			
nyílás rendszer:		a-b-c-a-b-a-a aszimmetrikus kiosztású főhomlokzat. A főpárkány tagozata egy középrizalitra utal, mely mára eltűnt		homlokzati nyílászárók:		Hagyományos fa szerkezetű ablakok és bejárati ajtók. A bal oldali üzlet nyílászáróit stílusidegenre cserélték			
homlokzati felületképzés:		vakolt lábazat,		melléképület:		van			
				egyéb elemek:		egységes mintázatú fémrácsok			
A védelem okának rövid leírása:				Értékelés:					
<p>A történeti belváros főutcájának – az egykori Buda- (1895. óta Kossuth Lajos) utca, az egész belvároson végig haladó régi és mai főutca – részét képező a helyi építési kultúra jegyeit tömegformájában és beépítési módjában magán viselő épület. Itt lakott Ruffy Ida, Várady Antal menyasszonya, akinek az esküvőjén 1846. június 29-én vendégeskedett tanúként Petőfi és Jókai. (Forrás: Pifkó Péter, Esztergomi utcák 1700-1990.)</p> 				<b>Védendő karakterhordozó elemek:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>történelmi telekalakulat</li><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>az eredeti ablakok</li><li>az eredeti kapuk</li><li>fémrács</li></ul>					
				<b>Egyedi javaslatok:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Tetőfelújítás esetén az azbeszt anyagú héjazat cseréje hagyományos cserépre, természetes palára vagy pikkelyes fémlemezre</li><li>A bal oldali üzlet stílusidegen nyílászáróinak eltávolítása, és az eredeti nyílászárók alkalmazása</li><li>Homlokzattfelújítás esetén a vakolatarchitektúra szaksterű, a fő utcához méltó építészeti minőségű helyreállítása</li><li>Az üzletportálok és üzleti hirdetések (cégtáblák, üzletfeliratok, kirakatok stb.) az épület stílusához igazodó minőségi megfogalmazása elsősorban cégek alkalmazása</li></ul>					
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvevő: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)					

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		ÉR-3			
HRSZ: 17450		Cím: Kossuth Lajos utca 24.		Városrész: Királyi város					
Épület megnevezése: középület – orvosi rendelő									
Építés ideje: Nem ismert									
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: kissé elhanyagolt									
Tulajdonos: magán									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont – fő utca		építéstörténet:		Átalakított eklektikus stílusú épület			
telek:		1936-ban nyílt meg az Arany János utca ezen szakasza, ekkor vált saroktelekké, majd telekalakítással jelentős részét leválasztották		közterületi kapcsolat:		Gépjármű behajtásra alkalmas kapuzata van			
tömegforma:		Zártorú beépítésben álló L-alakú földszintes épület, mely az 1930-as években vált sarokházzá, az új keresztutca megnyitásakor		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető, beépített tetőtérrel, stílusidegen tetőfelépítményekkel			
nyílás rendszer:		Öttengelyes oldalkapus főhomlokzat, az Arany János utcai homlokzat eredetileg nem utcai homlokzat volt		homlokzati nyílászárók:		A Kossuth utcai homlokzat jelentősen átalakított, már csak a kapuzat eredeti, de ez is hiányos			
homlokzati díszítések:		Átalakított vakolatarchitektúra		melléképület:		van			
				egyéb elemek:		Kőkeretes kapuzat, fémrácsok			
A védelem okának rövid leírása:				Értékelés:					
<p>A történeti belváros főutcájának – az egykori Buda- (1895. óta Kossuth Lajos) utca, az egész belvároson végig haladó régi és mai főutca – részét képező a helyi kultúra jegyeit tömegformájában és beépítési módjában magán viselő épület. A főhomlokzat legértékesebb része az eredeti állapotában megmaradt kőkeretes kapuzat, mely a Kossuth utca utcaképének helyi stílusjegyeket őrző helyreállítandó, védendő eleme.</p>				<p><b>Védendő épületrész:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>a kapuzat minden eleme</li><li>a faragott kőoszlopfejes kőkeret,</li><li>a tömör fa kétszárnyú kapuzat</li><li>a faragott kő kerékvetők</li></ul>					
				<p><b>Egyedi javaslatok:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>a kőkeret helyreállítása,</li><li>amennyiben korábban a kapu felett elhelyezkedő Gaizler Ignác lombdíszítésével körülvett címeres ívmezeje hiteles forrásokban fellelhető javasolt a kapuzat teljeskörű restaurálása</li><li>rendszeres és szakszerű karbantartás</li></ul>					
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvevő: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)					



ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE		Nyilvántartási szám:	ÉR-3
HRSZ: 1740	Cím: Kossuth Lajos utca 24.	Városrész: Királyi város	

Az 1930-as évekig a Kossuth Lajos utca – egykor Buda utca – keleti házsora a mai Rákóczi tértől egészen a Sissay közig megszakítás nélkül megszakítás nélkül haladt. Az Arany János utca Kossuth Lajos és Simor János utcákat összekötő szakaszát 1936-ban nyitották meg a szomszédos Kossuth Lajos utca 22. számú ház telkén keresztül. Az épület ekkor került sarokház pozícióba.

„Az így sarokházzá vált 24. számú ház nemes egyszerűségű homlokzatának ablaknyílásait már a két világháború között kirakatokkal cserélték fel, de megmaradt a kapu kőkerete, ívmezejében a lombdíszítéssel körülvett címerrel. Néhány évvel ezelőtt ezt is eltávolították. Pedig ez a címer Gaizler Ignácnak, a Nádasdy huszárezred Mária Terézia renddel kitüntetett alezredesének emlékét őrizte. Gaizler Ignác Esztergomban (Szentgyörgymezőn) született, mint kapitány kapta meg a Mária Terézia rendet az ezzel járó bárói címmel együtt. Rokkantan tért haza szülővárosába. 1775-ben pedig a bécsi „Invaliden versorgung”-ba került és ott is halt meg. Halála után (1782) Pudalkó József, a város orvosa vásárolta meg a házat.” (Forrás: Művészettörténeti Értesítő 1981. XXX. Évf. I. szám; Prokopp Gyula: Az Esztergomi Királyi Város a 18. században című tanulmánya) Pudalkó József az Első Esztergomi Megyei főorvos volt (Forrás: [https://real-j.mtak.hu/15494/1/ORSZ\\_ORVO\\_OK\\_1965\\_034.pdf](https://real-j.mtak.hu/15494/1/ORSZ_ORVO_OK_1965_034.pdf))




8. Gaizler Ignác egykori házának kapuja. (Kossuth L. u. 24.)

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-090/B			
HRSZ: 17317		Cím: Kossuth Lajos utca 35.		Városrész: Királyi város					
Épület megnevezése: lakóépület									
Építés ideje: 1838-1886. között									
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: elhanyagolt – felújításra szorul									
Tulajdonos: magán									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont – fő utca		építéstörténet:		Romantikus stílusú épület			
telek:		1777-ben már számozott telekként működik. Az 1838-as árvízi térképén még különálló épület volt.		közterületi kapcsolat:		Kizárólag személybejárásra alkalmas kapuja van			
tömegforma:		A szomszédos 17318 hrsz-ú telken álló épülettel egy épületet képez. Zártorú beépítésben álló földszintes sarokház		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető			
nyílás rendszer:		A fő utcán nyolc tengelyes, a mellékutcában 7a-b-2a tengely tagolja, ahol a b jelöli a sütőde egykori széles bejáratát		homlokzati nyílászárók:		Hagyományos szerkezetű kétszárnyú fa ablakok, tömör fa kapuk.			
homlokzati díszítések:		Vakolatarchitektúra, az ablakkeretezések között fogazott díszítés		melléképület:		van			
				egyéb elemek:					
A védelem okának rövid leírása:				Értékelés:					
<p>A történeti belváros főutcájának – az egykori Buda- (1895. óta Kossuth Lajos) utca, az egész belvároson végig haladó régi és mai főutca – részét képező a helyi kultúra jegyeit tömegformájában és beépítési módjában magán viselő sarokház, mely jelenleg két telken áll (17317 és 17318 hrsz.). 1760-tól bizonyosan pékség működött ebben a házban, a 20. század első évtizedeiben is a Midler, Doczy és Schönbeck családok tulajdonában volt.</p>				<b>Védendő karakterhordozó elemek:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>történeti telekalakulat</li><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>vakolatarchitektúra</li><li>eredeti nyílászárók</li></ul>					
				<b>Egyedi javaslatok:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Szakzerű és igényes homlokzatfelújítás, rendszeres karbantartás</li><li>Homlokzatfelújítás esetén a homlokzatfelület, a lábazatburkolat és a nyílászárók színezésének és anyaghasználatának egységesítése</li><li>Tetőterbeépítés akkor lehetséges, ha tetőszerkezet lehetővé teszi, az utcai oldalon kizárólag tetőszikablak létesíthető</li></ul>					
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvétel: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)					



ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE		Nyilvántartási szám:	É-090/A É-090/B
HRSZ: 17317-17318	Cím: Kossuth Lajos u. 35.-35/A – IV. Béla király u. 2.	Városrész: Királyi város	
<p>1760-tól bizonyosan pékség működött ebben a házban, a 20. század első évtizedeiben is a Midler, Doczy és Schönbeck családok tulajdonában volt. (Forrás: Pifkó Péter, Esztergomi utcák 1700-1990)</p> <p>Schönbeck Mihály pékmester tulajdona is volt, aki az 1850-es és 60-as években többször is volt a Takarékpénztár választmányának tagja. Feltehetően ő bízta meg a Takarékpénztár építésén dolgozó Prokopp Jánost a ház átépítésének és bővítésének a megtervezésével. „Az épület mindkét homlokzatát a postaépület oldalhomlokzatához hasonló, fogazott díszítésű, mélyebb falsíkok és vízszintesen fugázott kissé magasabb falsíkok szinte azonos ritmusú váltakozása díszíti a lábazat felett. De itt a nyílások nem a mélyebb falsíkokban állnak, mint a postaépületen, hanem a magasabb, keskenyebb falsávon jelennek meg, egyenes záródással, többnyire a széles pinceablak felett. A főpárkányzat gazdagon profilozott, pálcátagos kiképzése is Prokopp János kedvelt motívuma. A fő utcai szárny kert felőli oldalán favázás veranda állt, amelyet a nyugati nap világított meg.” (Forrás: Dr. Prokopp Mária, Prokopp János 1825-1894 Esztergom megye és város első mérnöke)</p>			

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-307		
HRSZ: 17472		Cím: Kossuth Lajos utca 38/A.			Városrész: Királyi város			
Épület megnevezése: lakóépület								
Építés ideje: 1893-95.								
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában								
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.		Régészeti terület				
Helyi védett terület		Helyi védett épület		Helyi védett épületrész				
Állapota: elhanyagolt, felújításra szorul								
Tulajdonos: társasház								
Leírás:								
térstruktúra:		Településközpont – fő utca		építéstörténet:		1893-95-ben épült eklektikus stílusban		
telek:		Az őriástelek valamivel kisebb elődje 1894. előtt is létezett, melynek területét jelentősen megnövelték az új lak-tanya építéséhez		közterületi kapcsolat:		Teljes körűen megol-dott		
tömegforma:		L-alakú háromszintes épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető		
nyílás rendszer:		Szimmetrikus 12 tenge-lyes főhomlokzat, a kö-zépső hat ablak timpa-nonos rizalittal kihang-súlyozott		homlokzati nyílászárók:		Hagyományos osztású kétszárnyú fa ablakok, a középmezőben már nincsenek meg az íves ablakok. A földszint át-alakított		
homlokzati felületképzés:		Világos szürke vakolat, a földszinten kváderes kivitelben		melléképület:		van		
				egyéb elemek:		Timpanonos tetőfelépít-mény		
A védelem okának rövid leírása:					Értékelés:			
<p>A Kossuth utca-Sissay köz sarkán felépített nagyszabású kaszánya épületegyüttese karakteres léptékváltást jelent a Kossuth utca hosszú déli szakaszának kiegyensúlyozott zárt sorú földszintes világához képest. A fő utca Sissay közig terjedő páros oldalának induló épülete az 1950-es években a Három Szerecsen Fogadó helyén épület háromszintes épület, míg záró épületcsoportja az egykori laktanya hangsúlyos szintén utcafronti háromszintes épületegyüttese, melyek az első „vasbeton-födémes” házak a városban. Ezek között eredetileg végig földszintesAz épületegyüttes a belváros értékes utcafépí és városszerkezeti eleme. 1894-ben lett Esztergom a 26. sz. gyalogezred új törzs-helye. A második világháború után az épületegyüttesben működött az ún. Granvisus szemüvegkeretgyár.</p>					<p><b>Védendő karakterhordozó elemek:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>vakolatarchitektúra</li><li>az eredeti nyílászárók</li></ul>			
					<p><b>Egyedi javaslatok:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>A volt gyalogsági laktanya épület-együttesének már felújított – Kossuth Lajos utca 38/B. szám alatt fekvő 17473 hrsz-ú ingatlanon lévő – épületével megegyező minőségű és megjelenésű homlokzati rekonstrukció</li><li>A Kossuth Lajos utca felé néző földszinti üzletek megszüntetése, az eredeti ab-lakok visszaállítása</li><li>Az épületben lakás- vagy irodafunkció kialakítása kívánatos</li></ul>			
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2023. november)					adatfelvétel: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)			

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-308			
HRSZ: 17473		Cím: Kossuth Lajos utca 38/B.		Városrész: Királyi város					
Épület megnevezése: lakóépület									
Építés ideje: 1893-95.									
Városképi jelentősége: kiemelt – a város fő utcájában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: karbantartott, felújított									
Tulajdonos: társasház									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont – fő utca		építéstörténet:		1893-95-ben épült eklektikus stílusban			
telek:		Az óriástelek valamivel kisebb elődje 1894. előtt is létezett, melynek területét jelentősen megnövelték az új lak tanya építések		közterületi kapcsolat:		Teljes körűen megoldott			
tömegforma:		L-alakú háromszintes épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető			
nyílás rendszer:		Szimmetrikus 12 tengelyes főhomlokzat, a középső hat ablak timpanonos rizalittal kihangsúlyozott		homlokzati nyílászárók:		Új, de hagyományos osztású kétszárnyú fa ablakok, az emeleti középmezőben íves ablakok			
homlokzati díszítések:		Világos szürke vakolat, a földszinten kváderes kivitelben		melléképület:		nincs			
				egyéb elemek:		Timpanonos tetőfelépítmény, földszinten kovácsolt vas ablakrács			
A védelem okának rövid leírása:				Értékelés:					
<p>A Kossuth utca-Sissay köz sarkán felépített nagyszabású kaszánya épületegyüttese karakteres léptékváltást jelent a Kossuth utca hosszú déli szakaszának kiegyensúlyozott zárt sorú földszintes világához képest. A fő utca Sissay közig terjedő páros oldalának induló épülete az 1950-es években a Három Szerecsen Fogadó helyén épület háromszintes épület, míg záró épületcsoportja az egykori laktanya hangsúlyos szintén utcafronti háromszintes épületegyüttese, melyek az első „vasbeton-födémek” házak a városban. Ezek között eredetileg végig földszintesAz épületegyüttes a belváros értékes utcaképi és városszerkezeti eleme. 1894-ben lett Esztergom a 26. sz. gyalogvezető új törzshelye. A második világháború után az épületegyüttesben működött az ún. Granvisus szemüvegkeretgyár.</p> 				<p><b>Védendő karakterhordozó elemek:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>vakolatarchitektúra</li><li>az eredeti nyílászárók</li></ul>					
				<p><b>Egyedi javaslatok:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Szakszerű és rendszeres karbantartás</li><li>Az épületben lakás- vagy irodafunkció megtartása kívánatos</li></ul>					
fotó: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvevő: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)					



# ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE

Nyilvántartási szám:

É-307  
É-308

HRSZ: 17472  
17473

Cím: Kossuth Lajos utca 38/A.  
Kossuth Lajos utca 38/B.

Városrész: Királyi város



Képeslap: Üdvözlét Esztergomból! Az új kaszárnya 1906.

Forrás:  
<https://gallery.hungaricana.hu/hu/OSZKKepeleslap/1411699/?list=>



Az óriástelek kicsivel kisebb elődje már az 1777-ben készült Eperjessy-féle térképen is fellelhető. Az 1886. évi kataszteri térkép, a korábbi kisebb telken is már Laktanyát ábrázol. A 26. császári és királyi gyalogezred számára létesített laktanya 1893-95-évi építésének idejére a telket egészen a Sissay közig megnagyobbították.



Kiadó Stromf Ignác Esztergom. 7911



Képeslap részlet: Üdvözlét Esztergomból; Gyalogsági laktanya 1935.

Forrás:  
<https://gallery.hungaricana.hu/hu/OSZKKepeleslap/1411694/?list=>



Képeslap: Esztergom Laktanya 1935.

Forrás:  
<https://gallery.hungaricana.hu/hu/SzerencsKepeleslap/1193601/?img=0>

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-309	
HRSZ: 17505		Cím: Kossuth Lajos utca 56.				Városrész: Királyi város	
Épület megnevezése: lakóépület							
Építés ideje: 1850-es években újjáépített							
Városképi jelentősége: kiemelt – fő utcában							
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.		Régészeti terület			
Helyi védett terület		Helyi védett épület		Helyi védett épületrész			
Állapota:							
Tulajdonos: magán							
Leírás:							
térstruktúra:		Településközpont - a fő utcában		építéstörténet:		Romantikus stílusú épület	
telek:		1777-ben már számolt telekként működik. Az 1838-as árvízi térkép „összedűlt” házat ábrázol a telken		közterületi kapcsolat:		Gépjármű behajtásra alkalmas kapubejárata van	
tömegforma:		Zártosrú beépítésben álló, U-alakú földszintes épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincállású nyeregtető, beépített tetőtérrel	
nyílás rendszer:		Oldalakapus, a-a-b ritmusú, páros ablakelhelyezéssel		homlokzati nyílászárók:		Négy lizénával tagolt vakolatarchitektúra, tagozott főpárkány, indás-leveles ornamentikával ékesített ablakkeretezés	
homlokzati felületképzés:		süttői mészkő lábazat,		melléképület:		nincs	
				egyéb elemek:			
A védelem okának rövid leírása:						Értékelés:	
<p>A történeti városmag részét képező, romantikus stílusú, a helyi építési kultúra jegyeit magán viselő épület. Az 1838-as árvíz idején megromlott épületet minden bizonnyal Prokopp János tervei alapján romantikus stílusban építették újjá feltehetően az 1850-es években. A fő utcához méltó értékes, és eredeti formájában megőrződött utcai homlokzata van.</p> 						<b>Védendő karakterhordozó elemek:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>telekforma</li><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>homlokzati díszítő elemek</li><li>süttői mészkő lábazatburkolat</li><li>kapuzat és ablakok formája és anyaga</li></ul>	
						<b>Egyedi javaslatok:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Tetőfelújítás esetén az azbeszt anyagú héjazat cseréje hagyományos cserépre, természetes palára vagy pikkelyes fémlemezre</li></ul>	
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvétel: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)			

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE		Nyilvántartási szám:	É-309
HRSZ: 17505	Cím: Kossuth Lajos utca 56.	Városrész: Királyi város	
<p>Dr Prokopp Mária a Prokopp János 1825-1894 Esztergom megye és város első mérnöke című 1994. évben kiadott könyvben így ír az épületről: „A Kossuth L. u. 56. sz. L-alakú ház utcai homlokzata ugyancsak a-a-b ritmusú, amelyeket négy falpillér tagol a vörösmárvány lábazat felett. A pillérek négyzetes fejezetét geometrikus rajzú indásleveles ornamentika ékesíti, amelynek motívuma rokon a Bottyán J. u. 9. sz. ház nyílásai feletti díszítéssel. Ezek a falpillérek tartják a főpárkányt. Köztük a fogazott záródású első két szakaszban páros ablakok kaptak helyet, amelyeket két-két kisebb falpillér felett, kétszer derékszögben megtört szemöldökpárkány koronáz. A középen így felmagasodó téglalap alakú mezőben körkörös keretben pálcátagos plasztikus keretezésű rozetta jelenik meg, amely a postaépület emeleti ablakai feletti rozettákkal rokon. A harmadik falszakaszt a szegmensíves kapuzat tölti ki. Az eredeti fafaragású kapuzat központi osztó sudárral kettéosztott szárnyai két-két szegmensíves, profilozott ikerablakot idéznek a lábazati rész felett, a Deák F. u. 7. sz. kapuszárnyakhoz hasonlóan.”</p>			



ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-310		
HRSZ: 17305		Cím: Kossuth Lajos utca 59.			Városrész: Királyi város			
Épület megnevezése: lakóépület								
Építés ideje:								
Városképi jelentősége: kiemelt – fő utcában								
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.		Régészeti terület				
Helyi védett terület		Helyi védett épület		Helyi védett épületrész				
Állapota: elhanyagolt								
Tulajdonos: társasház								
Leírás:								
térstruktúra:		Településközpont - a fő utcában		építéstörténet:		Romantikus stílusjegyeket magán viselő fő-épület		
telek:		1777-ben már számozott telekként működik. Az 1838-as árvízi térkép szerint a ház utcai szárnya épen maradt		közterületi kapcsolat:		személygépkocsi behajtásra alkalmas kapuzata van		
tömegforma:		Zártosrú beépítésben álló L-alakú épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető		
nyílás rendszer:		Háromosztatú szimmetrikus díszítésű főhomlokzat, oldalkapuval		homlokzati nyílászárók:		A nyílászárók már nem eredetiek		
homlokzati díszítések:				melléképület:		van		
				egyéb elemek:		Macskalepcsős tűzfal		
A védelem okának rövid leírása:					Értékelés:			
<p>A történeti városmag részét képező, romantikus stílusú, a helyi építési kultúra jegeit magán viselő épület. Az 1838-as árvíz idején az épület utcai szárnya épen maradt. A fő utcához méltó értékes, és eredeti formájában megőrződött utcai homlokzata van.</p>					Védendő karakterhordozó elemek:			
					<ul style="list-style-type: none"><li>telekforma</li><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>homlokzati díszítő elemek</li><li>macskalepcsős tűzfal</li></ul>			
					Egyedi javaslatok:			
					<ul style="list-style-type: none"><li>szakszerű homlokzattfelújítás</li><li>a nyílászárók eredeti szimmetrikus rendszerének a helyreállítása</li><li>nyílászárók cseréje esetén az épület stílusának megfelelő formájú fa nyílászárók választása</li></ul>			
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)      adatfelvétel: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)								

ESZTERGOM HELYI ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKKATASZTERE				Nyilvántartási szám:		É-311			
HRSZ: 17533		Cím: Kossuth Lajos utca 66.		Városrész: Királyi város					
Épület megnevezése: lakóépület									
Építés ideje: 1838-1886. között									
Városképi jelentősége: kiemelt – fő utcában									
Műemléki környezet		Műemléki jelentőségű ter.						Régészeti terület	
Helyi védett terület		Helyi védett épület						Helyi védett épületrész	
Állapota: átlagos									
Tulajdonos: társasház									
Leírás:									
térstruktúra:		Településközpont - a fő utcában		építéstörténet:		Eklektikus stílusú épület			
telek:		1777-ben már számozott telekként működik, az 1838-árvízi térképe „összedűlt” házat ábrázolt a telken		közterületi kapcsolat:		Kizárólag személybejárásra alkalmas kapuzata van			
tömegforma:		Zártorú beépítésben álló L-alakú földszintes épület		tetőforma:		Utcával párhuzamos gerincű nyeregtető főkőeresszel			
nyílás rendszer:		Hattengelyes oldalkapus főhomlokzat.		homlokzati nyílászárók:		Eklektikus T-osztású ablakok			
homlokzati felületképzés:		Kő lábazatburkolat,		melléképület:		van			
A védelem okának rövid leírása:				Értékelés:					
<p>A történeti városmag részét képező, eklektikus stílusú, a helyi építési kultúra jegyeit magán viselő épület. Az 1838-as árvíz idején megromgálódott épületet feltehetően a századforduló környékén építették újjá. A fő utcához méltó értékes, és eredeti formájában megőrződött utcai homlokzata van.</p>				Védendő karakterhordozó elemek:					
				<ul style="list-style-type: none"><li>telekforma</li><li>beépítési mód</li><li>tömegforma</li><li>tetőforma</li><li>nyílásrend</li><li>homlokzati díszítő elemek</li><li>kapuzat és ablakok formája és anyaga</li></ul>					
Egyedi javaslatok:									
<ul style="list-style-type: none"><li>szakszerű és rendszeres karbantartás</li></ul>									
fotók: Sajtos-Kövesi Diána (2024. november)				adatfelvevő: Sajtos-Kövesi Diána (2024.)					